اَديبن کي آداب

سندر اگناڻي

ڪيرت ٻاٻاڻي !

..آخرين دم تائين!

اديبن کي آداب

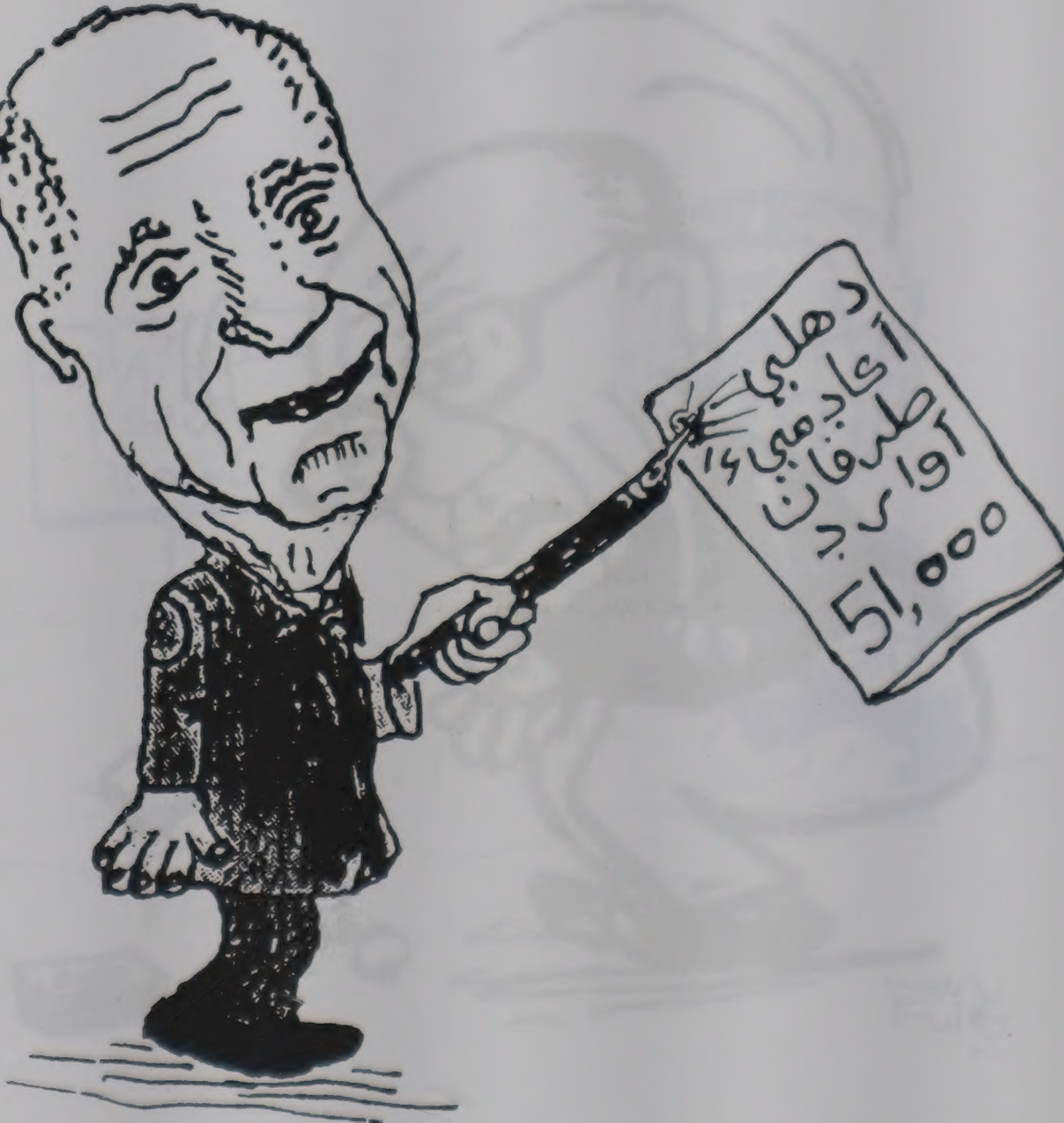
(ڪارٽون)

ڪارٽونڪار: سندر اگناڻي
سمپادڪ: ڊاڪٽر پريم پرڪاش
ترتيب: لڇمڻ ڀمياڻي

سنڌي ٽائيمس پبليڪيشن
٩٠، لڪشمي مارڪيٽ، اُلهاسنگر - ٣.

قيمت: ٢٥ روپيا ڇاپو: پهريون، سال نومبر، ٢٠٠٣

هري دلگير !

..سنڌي ٻوليءَ جي صدقي !

پرپيو وَفا !

..جيون ياترا جاري آهي!

ڪرشن کٽوائي !

..سنڌي ٻوليءَ جا ليکڪ کوهہ جا ڏيڏر آهن !

أتـم !

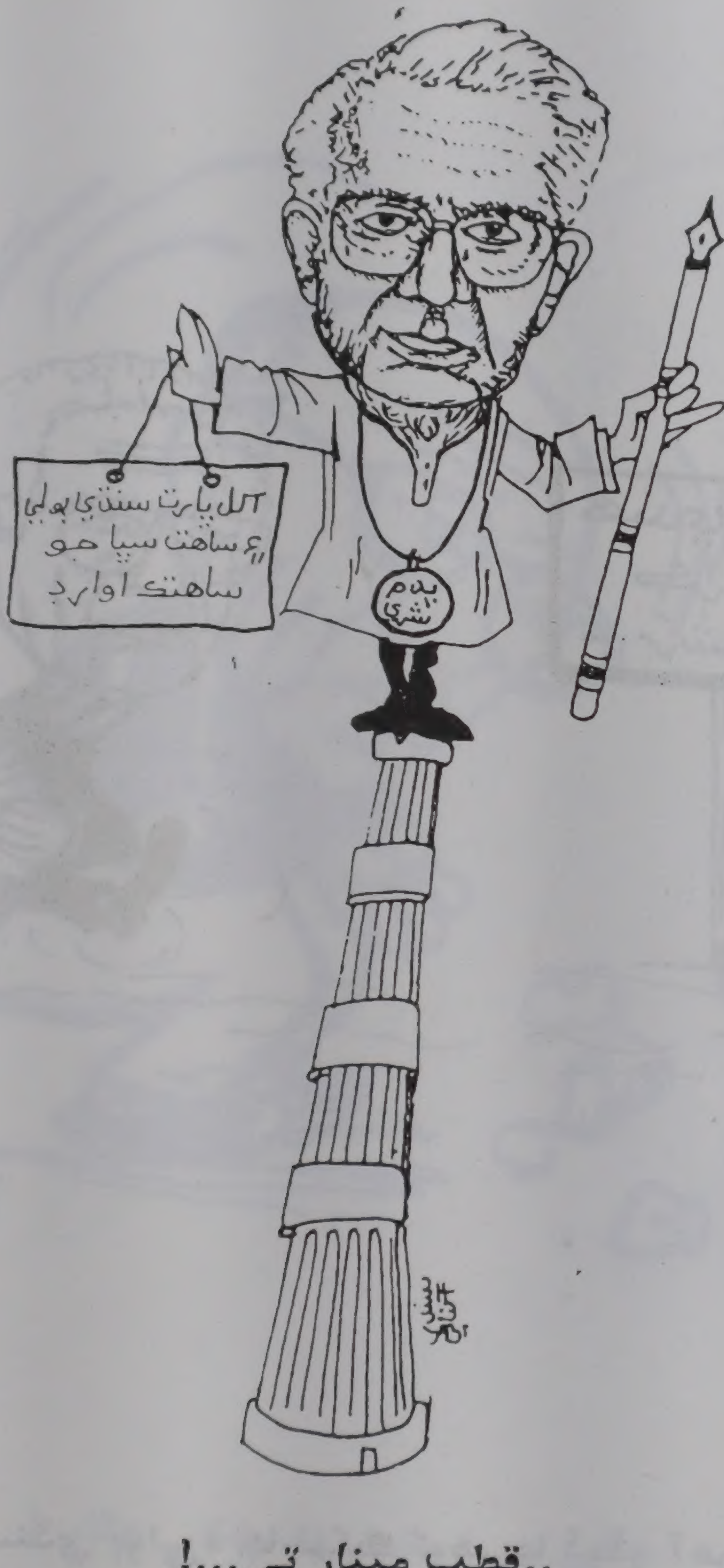
..هاڻي هيءَ جِنب ڪنهنکي هٿان !

آرجن حاسد..!

..مان صرف هڪ ڳالھ چاڻ ٿو چاهيان ته توهان
يلي نارائڻ شيام جي برابر مونکي نه سمجھو پر
منهنجي شعر کي پڙهي ٻڌايو ته مان نارائڻ شيام
کان ڪٿي گهٽ آهيان!

موتي لال جوتواڻي !

..قطب مينار تي...!

مرليڊر جيٽلي..!

..بنا وديارٿين پروفيسر !

ستيش روهڙا ..!

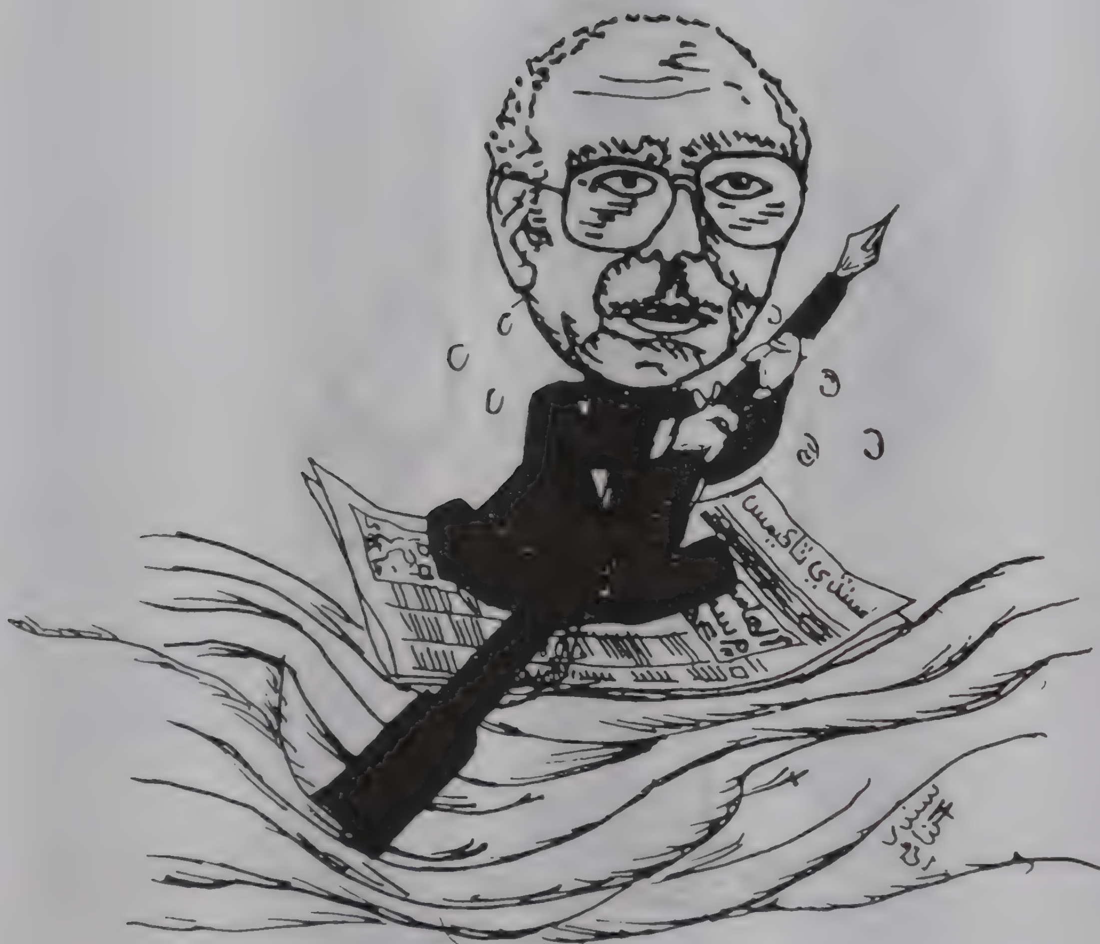
..خبر نہ آهي مون ڪهڙي آڌار تي رٽائر ڪيو آهي
سروس مان رٽائر ڪري تہ هت آيو هئس!!

پريم پرڪاش !

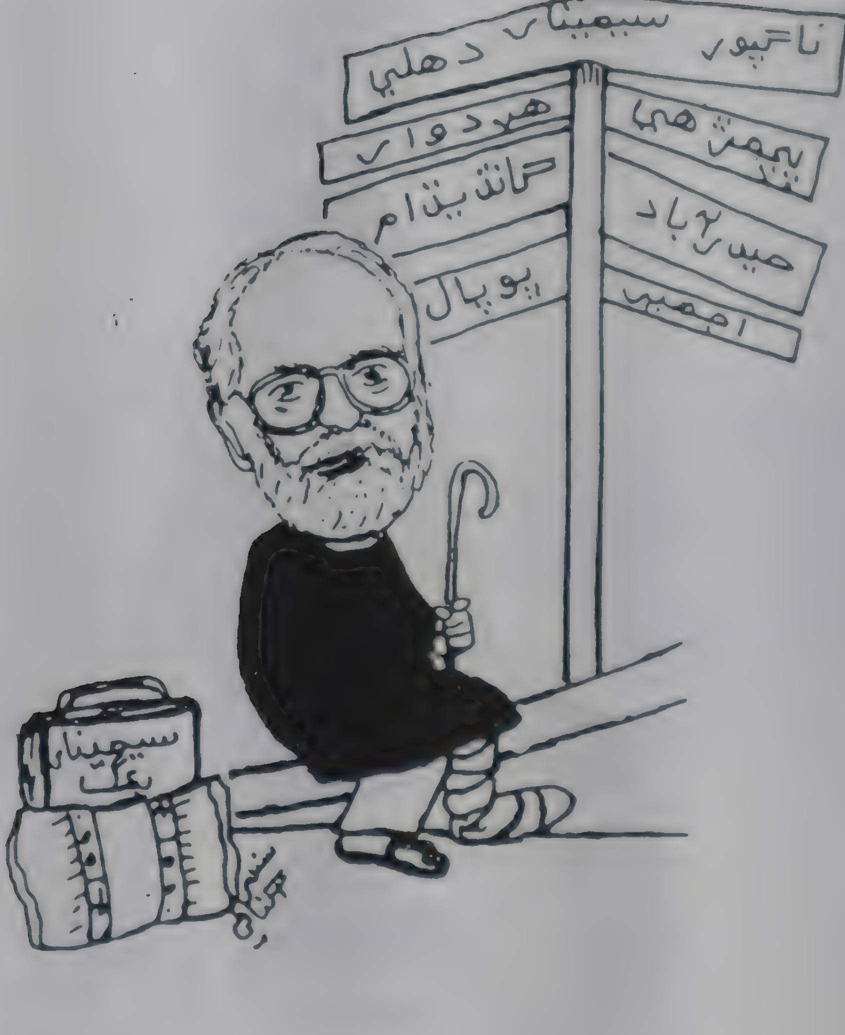
..ترسو، پڳت کان پوءِ ناٽڪ شروع ٿيندو!
سهن شڪتي رکو..!

نارايڻ پارٽي !

.. سمپادڪ ! سنڌي ٽائيمس !؟
..منهنجي ٻيڙي اٿيئي وچ سير تي...!

هري موٽو اٿي !

..سيمينار جي دعوت لاءِ مون ٻُڍڙي جو بہ
ڌيان رکجو بابا..!

ديال آشا !

..ساڍو يا واڌو اِهو ڄاڻڻ گيانين جو ڪم آهي!

هيرو ٽڪر

..جوتوائيءَ کي پدم شري ملڻ بابت رايو

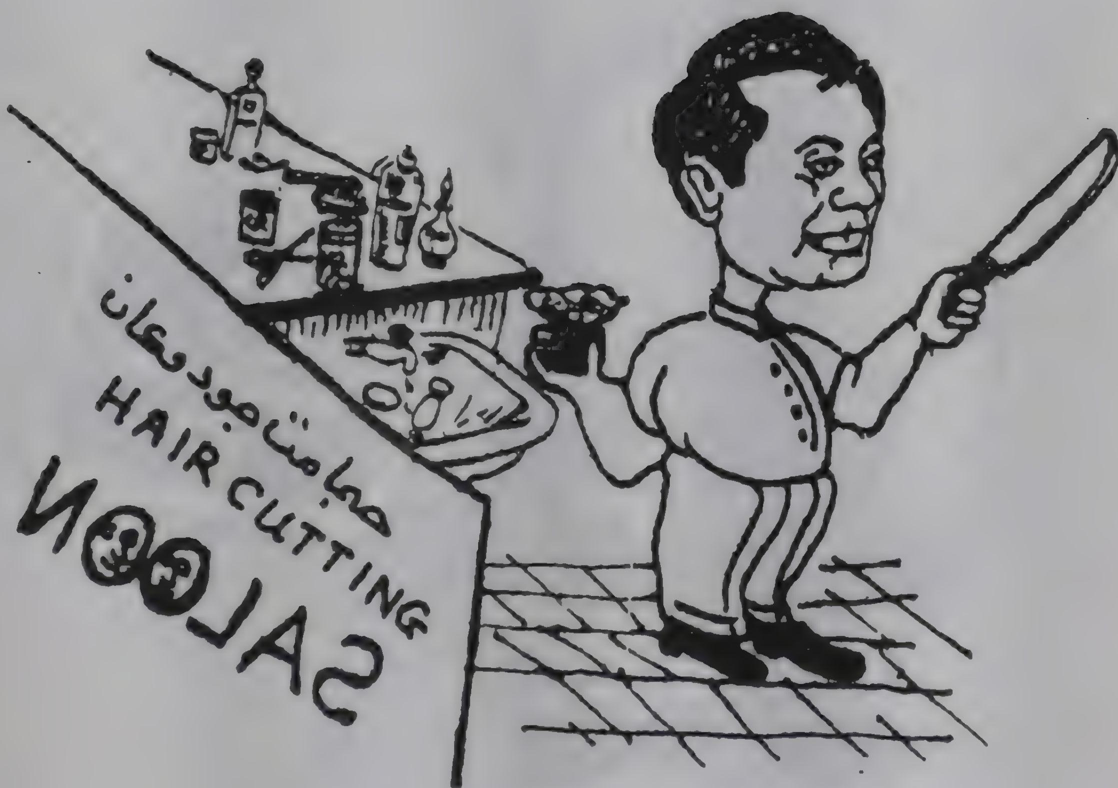
واسديو نرمل

هيرو شيوڪاڻي!

سندر اگناٽي !

..مُفت ۾ مٿو ڪوڙايو!

لڪمي ڪلاٽي !

..آهي ڪوئي ٻيو ميدان ۾؟

واسديو موهي !

ايم. ڪمل !

..جهاد جاري آهي !

لال پشپ !

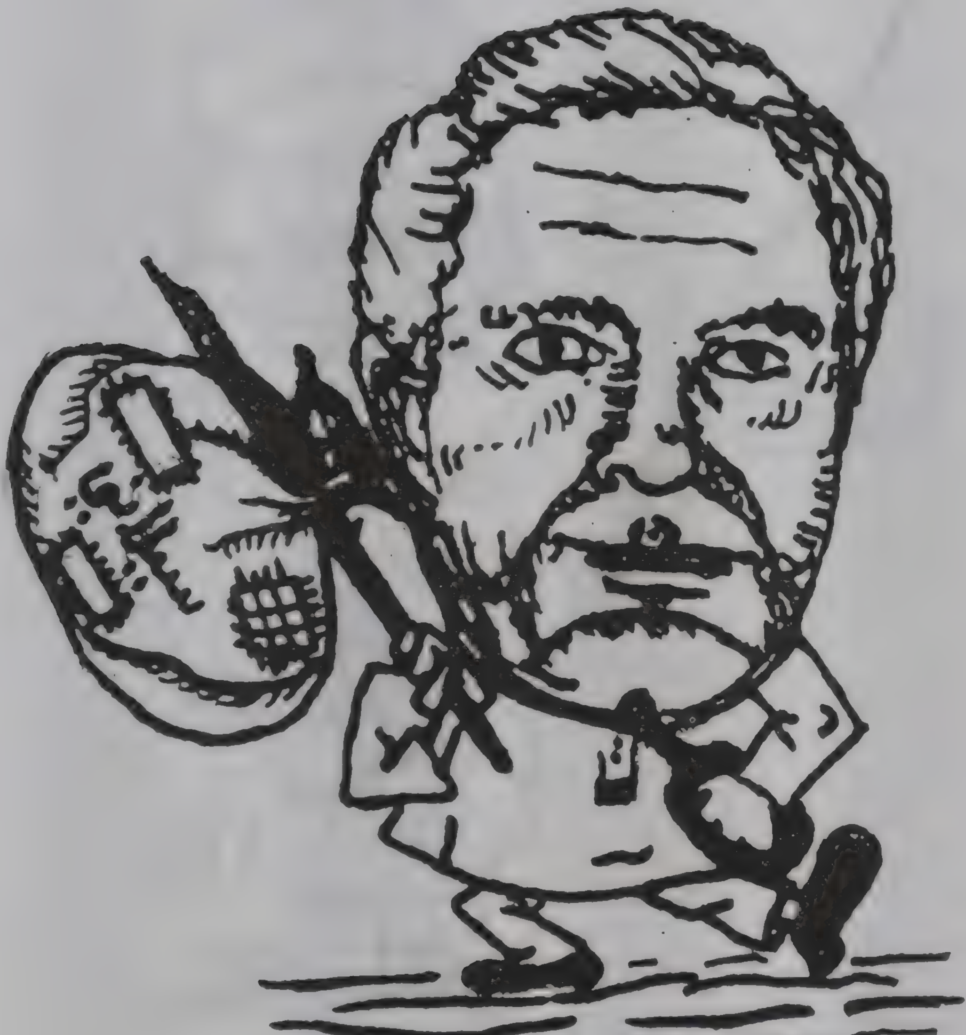
..نئين شڪار جي تلاش ۾ !

لڇمڻ ڀاٽيہ ڪومل !

..يارو، لَغڙ کي ٻُلُ تہ ڏجو..!

شيام جئسنگهاڻي !

.. يار، پنهنجي زندگي تہ هاڻي اِهائي آ !

موتي پرڪاش!

..هاڻي منهنجن پنهنجين جُتين جو
ڇا ٿيندو !؟

نامديو ٽاراچنداڻي !

.. صرف تنقيد!

موهن ڪيهاڻي !

ڳوپ ڪمل

.. يارو، ٻڌايو ته گلاس اڌ خالي آهي يا اڌ
ڀريل ؟

کلا پرکاش !

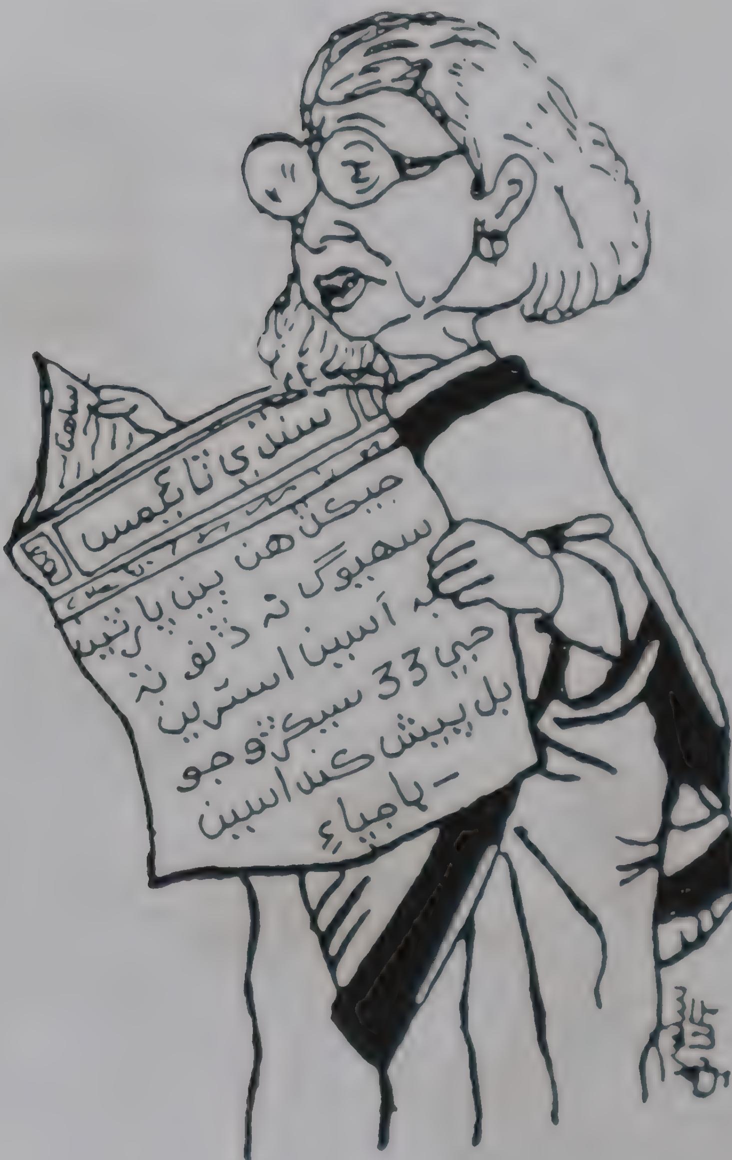

PROGRAMME
OF
ARRIVAL
JAIPUR
AIR PORT
WEL
COME
to
KALA
PRAKASH

سندري اُتماچنداڻي !

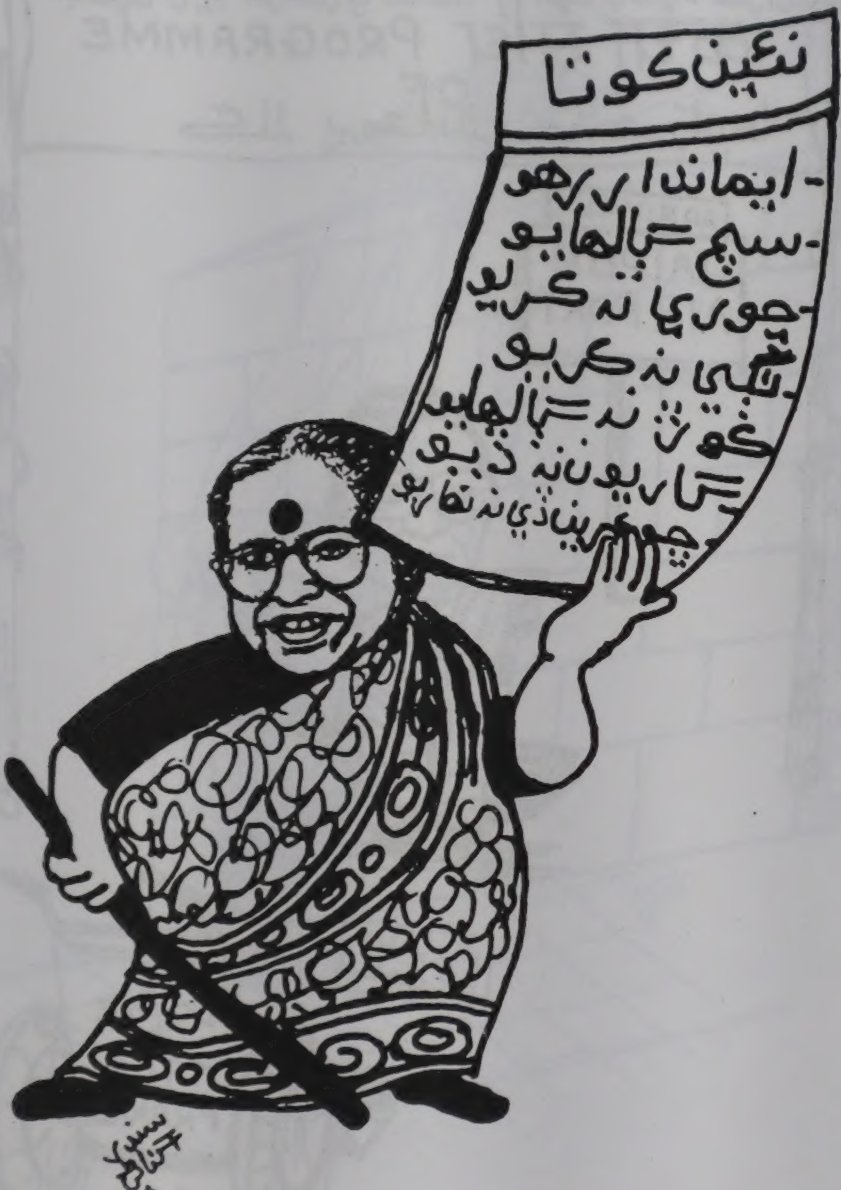
..منهنجي واڳ ڏڻيءَ (اُتم) جي وَس !

ريٽا شهاڻي !

.. ساهت اڪاڊمي ۾ ٣٢ سيڪڙو
انعام استرين لاءِ هئڻ کپن !

اِندران و اسو اٿي !

-اديبن کي آداب- سندر اگناڻيءَ جا تازه ڪارٽون.....

هن ڪان اڳ سندر جي ڪارٽونن جي ڪتاب 'هيو پاسوڪي ڇپجڻ کي ۵ يا ٦ سال ٿي چڪا آهن. اِن وچ ۾ ڪيترن سڀ ڪجهه چاهيو ۽ چيو آهي ته سندر سندن تي ڪارٽون ٺاهي (جن تي هن نه ٺاهيا آهن) ۽ اهڙا به هيا ٺاهي (جن تي هن اڳ لکيا آهن.) ڪيترا اهڙا به آهن (جن تي سندر ڪارٽون ٺاهيا آهن يا نه ٺاهيا آهن) اهي چوندا ته آهن ته سندن تي سندر پڻ ڪارٽون ٺاهي، پر هو سڀ ڪجهه چاهيندا نه آهن. اهڙن جي اندر جي مُراد ۽ ڪردار کي سمجهائڻ جي ضرورت نه آهي. ڪي آهن جيڪي سندر تي ظاهرا ڊمريل آهن ۽ هو پنهنجو ناراضپو - چڙ - غصو به ظاهر ڪري چڪا آهن. اهي ليکي ڳالهيون ان طرف اشارو ڏيون ٿيون ته سندر جي 'هيو پاسوڪي گهڻيئي پاسا آهن. سندر جي ڪارٽونن جي ضرورت، ڪارگرتا ۽ اهميت کي ڏيکارڻ جي ضرورت نه رهي آهي.

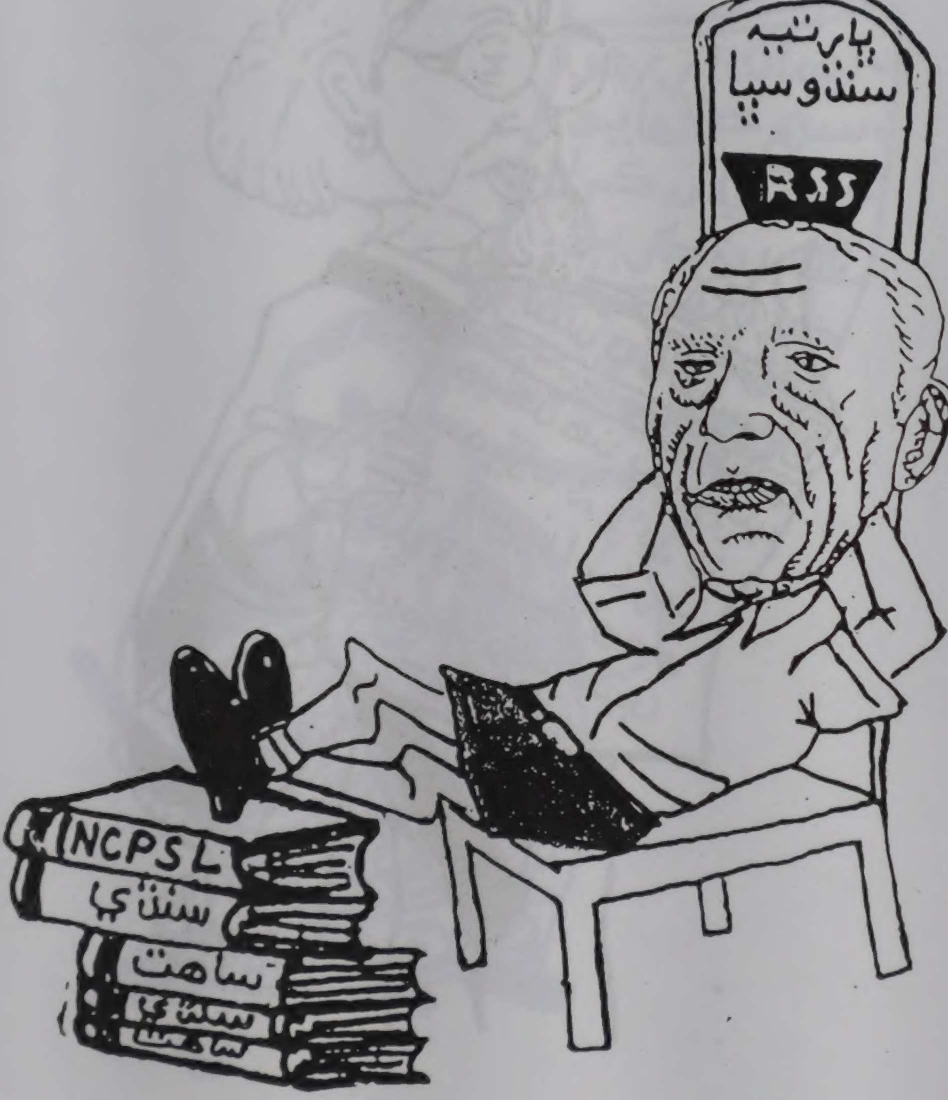
سندر جو دائرو آهي سنڌي ساهتيه ۽ اُن سان وابسته ڪاريه خواه ڪجهه بولي، ڪلچر ڪيترو اُن سان جڙيل ڪجهه ڪردار ماڻهو پڻ! پر، چرتر ڪردار جون ڪيتريون ئي هيون ڪنڊون، منوورتيون، ته ، هيا پهلو هنن تازه ڪارٽونن سان جُڙيا آهن..

ڪنهن محل لڳندو آهي سندر اڪيلي سر جيڪو ڪجهه ڪري رهيو آهي ٿوروئي سهي، اهو اڄ سنڌي ٽنقليد به نه ڪري سگهي آهي. ڪارٽون ڏسڻ (فڪر، چِتر) ۽ پڙهڻ (لفظ سٽون) جي گڏيل وسنو ڪلا آهي. هين لفظن ۾ طنز اُڀارڻ ۾ ڏسڻ ۽ پڙهڻ ٻنهي جو گڏيل يوگ آهي. اهو هڪ نظر ۾ ڏسي پڙهي ان کي جهٽ جهيلي سگهجي ٿو. سٺي ڪارٽونڪار جي ٻنهي تي شارپ درشٽي هوندي آهي. سندر جي درشٽي رفته رفته شارپ ٿيندي رهي آهي. فڪر (چِتر) ۾ نه صرف ڪردار (ن) جو مُهاندو به هوندو آهي، ته هنجو هرير به هوندو آهي ۽ ٻنهي جي لفظن رهت بوليBody Language به هوندي آهي. ڪالونڪار جي ائين تي پکڙ ۽ ڪردار جي مهاندي (چهرو Photographic - Truth نه ٿي ڪريا لئي ۾ طنز سان تالميل ۾ ويهاريل مک مدرا آهي) ۽ جسم جي، لفظ بغير ولي ۽ تي درشٽي ۽ جو نفيس فنائتو ڪمال هوندو آهي. سندر جي ڪيترن رچنائن ۾ اهڙو ڪمال ڏسي سگهجي ٿو. سندر جي هنن ڪارٽونن جي فڪر ۾ هاڻ ڪردارن جون ڪيتريون جهلڪون سهج اُڀريون آهن. انڪري اُتي سچائپ جي سولي يڻ ڪري، طنز جي لطف ۾ اضافو آيو آهي. وري ڪنهن مهاندن کي جسم ڏڙ ي پيٽ ۾ وڏو ڪرڻ، طنزن کي وڏيڪ اثرائتو بڻائي ٿو. ائين جي ڪوالٽي صرفي (economy) جي سمت سندر ۾ وڌڻ لڳي آهي. انڪري هي تازه ڪارٽون اف سٺرا ٿي بيهن ٿا. اظهار جي لحاظ کان اڳ کان وڌيڪ چٽا، تز ۽ تيز ٿي هن ٿا. اهي سندر جي سچائپ جو ضامن آهن.

مون ور ور ڪري هي ڪارٽون ماڻيا آهن. 'سنڌي ٽائيمس' جي هر انڪ ۾، 'زندگي' ۽ 'سرهي' (هندي) ۾ به.

- ڊاڪٽر پريم پرڪاش

جهمٽمل واڌواڻي

Reg. No. MAH 745 TNA 3
Licence to Post - Pre payment Licence No. 02
SINDHI TIMES
(Registered as a Newspaper in India)
Registered No. 6372 / 62

ADIBAN KHE AADAB (Cartoons)

By : **SUNDER AGNANI**

3 TA 24, Jawahar Nagar, Jaipur-302004 Ph. : 0141-2651747

Printed by : Mahesh Printers & Publishers
on behalf of SINDHI TIMES PUBLICATION
90, Laxmi Market, Ulhas Nagar - 3